

PÀGINES VISCUEDES

"TOT O RES O RES DE TOT"

En el Congrés de la Regional Catalana de la Confederació Nacional del Treball, celebrat a l'Ateneu Racionalista del carrer de Vallespir de la barriada barcelonina de Sants, els dies 28, 29 i 30 de juny i 1 de juliol de 1918, s'hi varen discutir i aprova diferents dictàmens, els quals, tots ells, tant de prestigi i empenta havien de donar als Sindicats obrers que estaven adherits a la central sindicalista revolucionaria del nostre país. Els dos més importants d'aquests dictàmens foren la creació dels Sindicats Únics i la tàctica de l'acció directa. I es d'aquest darrer dictamen que avui ens volem ocupar, el qual fou aprovat dient:

"En les lluites entre el capital i el treball, els sindicats adherits a la Confederació venen obligats a exercir d'una manera preferent el sistema d'acció directa, mentre circumstàncies de veritable força major, degudament justificades, no exigissin emprar altres formules distintes".

L'esmentat dictamen, doncs, no podia esser més clar i contundent perquè fos comprès per tothom, tant pels que és deien anarquistes purs, com pels comunistes, que ja començaven a espigolar dins de la Confederació. Hi havia qui creia -n'hi ha encara avui que ho pensen- que l'acció directa és armar-se d'una pistola o d'una bomba i atacar la burgesia, les autoritats i fins i tot, els obrers que, mal informats de quina es la seva condició d'explotats, es presten a fer d'esquirols en una vaga reivindicativa de salaris o de millores morals. No podem negar que aquesta creença de l'acció directa per part de molts militants cenetistes ens portà molts disgustos i mals de caps, ja que, com diu un adagi català "no es pot matar tot el que és gras", la qual cosa vol dir que, en totes les coses i lluites de la vida, és del tot necessari que els lluitadors per una societat millor, més justa, més fraternal i humana estiguin posseïts d'un esperit realista i constructiu, i per tal de poder assolir més fàcilment i en ple èxit tot el que pretenen conquerir, ja que està demostrat, per l'experiència viscuda, que, moltes vegades, voler "fer entrar per la cabota" sigui com sigui, ens ha portat a més d'un desastre, els quals han ocasionat persecucions a dojo i violències més que deplorables. En podríem citar, per desgracia, molts i molts casos i que ara i aquí seria massa llarg explicar.

És clar, i quin dubte hi ha, que la tàctica de l'acció directa, quan s'ha emprat en moments àlgids i els sindicats estaven ben organitzats i ben nodrits per la immensa majoria dels treballadors, ens ha portat clamoroses victòries, com per exemple, el magnífic moviment de la CANADENCA de Barcelona, i a la resta de Catalunya en els començaments de l'any 1919. Ah!, però, no es pot negar tampoc que quan la C.N.T. es veié precisada i obligada, diríem millor, a emprar la base múltiple o mixta, també s'obtingueren assenyalats triomfs. Entre ells podem citar la vaga de la metal·lúrgia de Barcelona, ja en plena República, en què, per evitar que tot se'n anés al naufragi total, s'acudí a la Conselleria de Treball de la Generalitat de Catalunya, la qual, amb la seva intervenció aconseguí que quasi totes les reivindicacions del sindicat metal·lúrgic fossin acceptades pels patrons.

I una altre conflicte, tant o més important que el de la metal·lúrgia de Barcelona, que tenia molt d'interès en explicar fou el de la casa Cros de Badalona. La companyia S.A. CROS tenia i explotava, abans de la guerra civil, unes 16 fàbriques de productes químics, que tenia escampades per tot el territori espanyol, entre elles, i a part la de Badalona, que era la més important, a València, Màlaga, Sevilla, Santander, Lleida i en altres indrets de la península. L'esmentada empresa

era una veritable fortalesa i mai, MAI, els sindicats obrers pogueren guanyar cap batalla d'ordre reivindicatiu i fer-la ajupir. Les vagues més importants que és declararen a la casa Cros de Badalona, 1902, 1918 i 1931, es perderen lamentablement. En la del 1918 hi hagué morts i ferits. I cada vegada que la vaga es perdia eren acomiadats una bona colla de militants obrers. En la del 1921 foren acomiadats 42 obrers que s'havien distingit quan organitzaren la lluita. Foren doncs, 42 famílies llançades al pacte de la fam, i sense que ningú –ni la mateixa Confederació Nacional del Treball- s'hagués preocupat gens ni mica d'ajudar a resoldre la situació tràgica en què vivien aquelles famílies. Hagneren de viure com pogueren i estrenyent-se totes elles el cinturó dels pantalons.

I caldrà que diguem i expliquem que en aquells anys 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, l'organització confederal badalonina estava quasi del tot esquarterada i desprestigiada per les lluites de tendències –faisme i trentisme- que existien entre la militància cenetista. Tant forta era la tensió, que, fins i tot, la tendència faista s'arribà a imposar i expulsà de la C.N.T. 46 dels militants més prestigiosos i capacitats de la ciutat de Badalona. Expulsions que ocasionaren prop de vuit mil baixes dels sindicats obrers, i com a protesta del que en podríem dir la "polacada" comesa per la tendència faista.

En tot aquell garbuix de dissidències i expulsions s'arribà a les eleccions del 16 de febrer de 1936, que foren guanyades per les esquerres de Catalunya i de tot Espanya. Com a conseqüència d'aquell resultat electoral s'obriren les presons i recuperaren la llibertat els 30.000 condemnats pels fets d'Octubre del 1934. A Catalunya, doncs, foren alliberats, a més a més d'alguns milers de condemnats, tots els homes que formaven part del Govern de la Generalitat, i tots ells ocuparen de seguida els mateixos càrrecs que ocuparen fins al 6 d'octubre. Aquest fet no s'escapà a la perspicàcia "antipolítica" que predicaven els de "o tot o res", puix que, i sense pèrdua de temps, una comissió en representació de la Federació Local de Sindicats Badalonins es presentaren un dia a la nit, a casa d'un dels destacats militants trentistes i s'hi entaulà la següent conversa:

"Ja pensem, company XXX, que no et deixarà d'estranyar la nostra presència a casa teva i en aquest moment. Però, com que sabem quines són les teves qualitats de bondat i honradesa, estem més que convençuts que no et negaràs a acceptar el que venim a demanar-te i en nom de la nostra organització confederal".

"Naturalment, no deixa de causar-me una certa estranyesa la vostra presència a casa d'un reformista trentista i polític' com ens bategeu i des de fa temps. Amb tot, estic disposat a escoltar-vos el perquè de la vostra visita", els va contestar el company expulsat.

"Doncs, mira, hem vingut per a demanar-te que, com sigui que sabem que ets un amic íntim d'en Martí Barrera, Conseller de Treball de la Generalitat de Catalunya, l'anessis a trobar per demanar-li –aprofitant que el panorama polític ha canviat força- que intervingui en el sentit de pressionar la casa Cros per tal que reintegri a la seva fàbrica a 42 companys que varen acomiadar amb motiu de la vaga del mes de juny de l'any 1932".

Al nostre company trentista no deixà d'estomacar-lo tot allò que sentia i li deien aquells "companys". Fins i tot va arribar a creure que potser estava somiant. Amb tot, no deixà de contestar-los i amb força fermesa: "Accepto aquesta papereta que em proposeu, i no perquè vosaltres mereixeu que l'accepti, sinó per afavorir i mirar de resoldre la situació angoixosa en què viuen aquestes 42 famílies. Accepto, doncs, però amb la condició que la gestió que em pregueu que faci em sigui

demanada no de paraula, sinó per escrit i en nom de la Federació Local que dieu representar”.

“Demà al matí te la portarem, la nostra petició, per escrit i degudament signada pel Secretari General, i segellada. Això si, et preguem que vulguis tenir-nos al corrent de totes les gestions que realitzis, company XXX”.

“No dubteu gens ni mica que us tindrè al corrent de tot”, els va contestar el nostre company.

Tal i com li varen prometre, l’endemà i de bona hora, el mateix Secretari General de la Federació Local li va portar el document que els havia exigít el company trentista.

Aquell mateix dia, a les nou del vespre, el nostre company es presentà a casa d’en Martí Barrera, on va sopar, i explicà al Conseller de Treball el motiu de la seva visita. En Barrera, amb aquella bonhomia que sempre tenia, tant si parlava amb amics com no, no deixà d’interessar-li el que li deia i sol·licitava el company badaloní, amb el qual l’unien forts vincles d’amistat des de feia molts anys i des de l’any 1917, quan en Martí Barrera pertanyia a la C.N.T. i com a militant molt actiu. Un cop finalitzada l’exposició que li va fer el nostre amic, en Barrera, amb aquella tremolor que tenia a les mans, i amb una certa satisfacció, li va contestar:

“No saps la immensa alegria que em dónes demanat-me la meua intervenció, com a Conseller de Treball, per ajudar-vos a resoldre aquest plet que té pendent la casa Cros, puis que encara em recordo d’aquells fets luctuosos de l’any 1918 i provocats per la mateixa casa. T’asseguro, estimat amic XXX, que demà al matí posaré fil a l’agulla, i per a un dia de la setmana entrant convocaré, i per escrit, els representants de la casa Cros i tots els representants dels sindicats obrers de Badalona i a dos o tres dels obrers que foren acomiadats de l’esmentada empresa, perquè vinguin al meu despatx de la Generalitat i per tal que siguin readmesos els vostres companys. Sobretot, amic XXX, no deixeu d’assistir a la meua convocatòria. Ja veureu com s’arreglarà tot aquest plet que té pendent la casa Cros, digué, encara, l’amic Barrera, amb un cert aire de satisfacció.

I en efecte, una setmana després, la Federació Local de Sindicats Obrers de Badalona rebia una carta-convocatòria del Conseller de Treball de la Generalitat de Catalunya, com també la va rebre el Sindicat de Productes Químics de l’esmentada localitat, invitant-los a assistir a la Conselleria el dia que esmentava i a les quatre de la tarda. Assenyalant-los que, a l’entrevista, hi assistiria igualment el director de la casa Cros per a resoldre el problema dels acomiadats l’any 1931. Alhora que els pregava que hi assistissin dos o tres d’aquests darrers.

Sense pèrdua de temps, es reuniren la Federació Local de Sindicats Obrers de la C.N.T., els representants del sindicats de la Indústria Química, tots els 42 obrers que foren acomiadats de la casa Cros, els quals el company XXX els explicà la gestió que havia efectuat i que, fruit d’aquesta era la convocatòria que acabaven de rebre. Tothom es donà pe satisfet i acordaren que, en representació del sindicat de la Indústria Química fos en Joaquim Villanueva qui hi assistís i acompanyat dels obrers que foren acomiadats, Valentín Gonzalo, Joan Toledo i Clemente Gallego. I en representació de la Federació Local, el company trentista, o sigui el que havia iniciat les gestions prop del Conseller de Treball Martí Barrera.

El dia assenyalat per a l’entrevista, i amb una puntualitat a l’anglesa, els sis representants obrers cenetistes es presentaren al despatx de la Conselleria de Treball de la Generalitat, on ja els esperava el Conseller Barrera acompanyat dels seus dos secretaris particulars. Un d’ells, en Simó Llauneta. Les salutacions foren molt cordials per part de tots. Després d’invitar els comissionats a seure a les

butaques que envoltaven la seva taula-despatx, els comunicà que el Director de la casa Cros, senyor Julio García, es negava a presentar-se a l'entrevista, puix que afirmava "que no tenia porqué acudir a ella, ja que en la fàbrica Cros de Badalona, no havia ni existia ningún conflicto a resolver con sus obreros".

-"ja ho veurem, doncs, si vindrà o no vindrà l'esmentat senyor", digué en Barrera, tot agafant l'auricular del telèfon, a través del qual digué: "Senyor Julio Garcia? Es usted, verdad? Le comunico, muy seriamente y por tercera vez, que si dentro de media hora usted no se presenta en mi despacho, será la policía la que se encargará de traerlo aquí", i penja l'aparell. Passà més de mitja hora i l'ocellot Julio García, màxim representant de la casa Cros en aquella època, no vingué. Llavors el Conseller Barrera demana a la Direcció de Policia que enviï dos inspectors al despatx oficial de la casa Cros, que estava situat al Passeig de Gracia, i que portessin, encara que fos en qualitat de detingut, el senyor Julio García a la Generalitat.

Tres quarts més tard arribaren els policies, el senyor Julio García i sis advocats assessors de la casa Cros. El director-Gerent d'aquella empresa de productes químics entra vociferant com si fos una bestia salvatge i exclamant:

"Lo que se hace conmigo, señor Consejero de Trabajo es un atropello que no puedo permitir. Yo no tengo por qué estar aquí ni hablar de nada con esos señores, y mucho menos con usted señor Barrera. Y le aseguro que ese atropello de que soy objeto irá muy lejos ¡Se lo aseguro!".

Tant els advocats, com el mateix Conseller, l'apaivagaren de la millor manera que pogueren i, finalment, acceptar de parlamentar.

El Conseller Barrera, sense pèrdua de temps, va fer la presentació dels cinc comissionats obrers. Presentació que el senyor Julio García no va acceptar globalment dient:

"Pero que es eso, señor Consejero. Yo acepto discutir con esos tres señores, Juan Toledo, Valentín Gonzalo y Clemente Gallego, porqué fueron hace ya tiempo, obreros de la casa Cros, y que fueron despedidos por perturbar la buena marcha de la fábrica de Badalona. Y en rigor, también acepto discutir con el señor Villanueva, puesto que, cuando la huelga del mes de junio de 1931, era el presidente del Sindicato de la Industria Química y tuve que discutir con él varias veces. Pero..., lo que no puedo aceptar es discutir ni hablar de nada con ese otro señor que dice representar a la Federación de Sindicatos de Badalona. ¡No, no de ninguna manera!".

Davant les declaracions del senyor Julio García, el representant de la Federació Local, company XXX, va tenir una intervenció ràpida i molt clarividant per cert, en la que va dir:

"Creo, señor Consejero de Trabajo, que el representante de la Casa Cros tiene toda la razón con lo que acaba de manifestar. Por lo tanto, yo no tengo nada que hacer aquí y me retiro inmediatamente. Pero..., con una y única condición: que se retiren también esos señores abogados aquí presentes".

"Esos señores debe de saber que son mis abogados asesores", interrumpió desafortadament el director-gerente, a lo que replicó y con mucha energía: "Pues sepa usted que yo aquí soy el representante y asesor de la Federación Local de Sindicatos Obreros de la C.N.T., de nuestra Ciudad de Badalona". Los seis abogados asesores y el "asesor" de los obreros allí presentes, se retiraron todos. Una vez en los pasillos del Palacio de la Generalitat, los antes mencionados abogados echaban pestes contra su amo y señor "Y que no tendrá que cascar, ahora, el señor Don Julio García".

I en efecte, ja ho crec que l'esmentat senyor va haver de 'caspar' puix que tant el Conseller Barrera, com els comissionats obrers, no tingueren la mà fluixa exigint el que, de dret, els pertanyia.

Prop de les deu de la nit s'acabà la reunió. Abans, però, s'invità els sis advocats assessors i el representant de la Federació Local de Sindicats Obrers badalonina a entrar al despatx del Conseller de Treball, senyor Martí Barrera, per a comunicar-los els acords a que havien arribat els reunits, acords degudament signats i rubricats per tots ells. Els quals foren els següents:

-1er. Readmissió total dels 42 acomiadats de la casa Cros de Badalona l'any 1931.

-2on Subvencionat tots els acomiadats amb una quarta part dels salaris corresponents a quatre anys i alguns mesos que durà el seu acomiadament.

-3er. Reconeixement del Sindicat de la Indústria de Productes Químics de la C.N.T. de Badalona.

Fou, doncs, un triomf clamorós i una victòria en tota línia. Sobretot la 'píndola' que la casa Cros va haver d'acceptar, o sigui, la del reconeixement del sindicat obrer de la C.N.T., que mai no s'havia pogut aconseguir que el reconegués.

Es clar, explicat, i amb tota classe de detalls, el que va ocórrer en tot aquell conflicte de la casa Cros de Badalona, no serà de més fer-hi uns quants comentaris, que són els següents: Hem demostrat que aquell conflicte de la casa Cros de Badalona no es va poder resoldre durant més de quatre anys de cap de les maneres. I molt menys per l'acció directa. I per què? Doncs perquè durant aquells anys la C.N.T., al menys a Catalunya, havia minvat molt la seva força, el que volia dir que no estava en condicions de poder vèncer la "bestia negra" de la casa Cros. Llavors i aprofitant que les esquerres havien guanyat les eleccions del 16 de febrer de 1936, els dirigents de l'organització confederal badalonina, tots ells en aquell moment de tendència faista, acordaren, i amb bon encert, creiem sincerament nosaltres, de recórrer a la base múltiple, que també havia acordat el Congrés de Sans de 1918, i acudir a les més altes autoritats de la governació de Catalunya. Es clar, per tal d'évitar ells de "mullar-se", es valgueren d'un militant trentista per a organitzar les entrevistes a efectuar amb el Conseller de Treball, l'amic Martí Barrera, que havia estat, i durant molts anys, un actiu i fervent militant de la C.N.T., que, a més, en els anys més gloriosos de la central sindicalista revolucionaria, sobretot a Catalunya, havia exercit el càrrec d'Administrador de "SOLIDARIDAD OBRERA", de Barcelona. I no serà de més afirmar que Martí Barrera i Pere Massoni foren els dos millors Administradors del diari confederal català, que acompliren els esmentats càrrecs amb una competència i honradesa a tota prova.

I cal que constatem, igualment, que la seva intervenció com a Conseller de Treball de la Generalitat en el conflicte de la casa Cros, el de la Indústria Metal·lúrgica de Barcelona i molts altres, Barrera es decantà sempre a favor dels treballadors. I, cosa curiosa, quan els burgesos catalans tenien un conflicte amb els seus obrers i havien de recórrer a la Conselleria de Treball, alguns d'ells exclamaven: "En Barrera fa el joc als de la C.N.T., i nosaltres no hi tenim res a fer".

Abans d'acabar aquest treball, i per tal d'évitar males interpretacions que puguin fer algunes "animetes" del tot o res, jo declaro que sempre he estat partidari, en els conflictes socials, d'emprar l'acció directa. Sempre i quan els sindicats obrers estiguin ben organitzats i sàpiguen escollir el moment més adequat per a triomfar plenament quan presentin llurs reivindicacions a la burgesia o a l'Estat. Però..., tenim l'honradesa de dir i manifestar que, quan no existeixen aquestes probabilitats d'èxit, no tenim cap mena de "manies" d'acceptar la

negociació mixta, sempre i quan aquesta hagi d'aportar beneficis a la classe obrera, o sigui, de no caure en el "RES DE TOT", això es, de no obtenir cap mena de millora i de caure en una etapa violenta i de persecucions en la qual, per desgracia, tantes i tantes vegades ha caigut la nostra organització confederal en el nostre país.